

INTRODUCCIÓ TELEGRAFICA A LA POLÍTICA DE CATALUNYA (I)

No cal dir que el primer tema de la política catalana és el catalanisme. El catalanisme informa, d'una manera o altra, totes les actituds polítiques usuals en l'àmbit del Principat. Com era de suposar, la massa ingent d'immigrants, sobretot andalusos, que ha arribat els darrers vint anys, juga en aquesta matèria un paper decisiu.

Des de fora de Catalunya, i a tots els nivells socials, es tracta d'aconseguir que aquesta població, que no és catalana d'origen, s'enfronti amb els autòctons. Algun partit socialista i obrer amb seu a Madrid, per exemple, vol inserir a través de les seves activitats sindicals un tascó anticatalanista en la massa obrera immigrada que li pugui fornir una base electoral a Catalunya. Amb això no es faria sinó seguir els passos que un dia féu Alejandro Lerroux, l'agitador «quintacolumnista» de tan mala memòria a Catalunya. (És cert que uns quants socialistes catalans fan el que poden per catalanitzar aquestes masses.) En canvi, el Partit Comunista Català (PSUC), sens perjudici dels dubtes que puguin suscitar aquestes actituds en un col·lectiu que creu en la planificació central, reconeix oficialment la personalitat nacional de Catalunya i propugna les conseqüències polítiques que se'n segueixen. A l'altre costat de l'espectre polític, els neofranquistes miren de captar-se els immigrants a través d'uns tractes més o menys subils i encoberts amb les cases regionals

situades a Barcelona, començant per la Casa d'Andalusia. Ara com ara, aquests intents han fracassat.

Catalunya és històricament democràtica

A tots els catalans, de dreta i d'esquerra, nadius o immigrants, que col·laboren d'alguna manera en aquestes manobres divisionàries, els diuen a Catalunya «lerrouxistes», amb un propòsit injuriós. La tesi majoritària a Catalunya és que són catalans tots els qui viuen i treballen a Catalunya amb ànim de permanència i desig de comprendre-la. Cal que quedi clar que el que mai no seran els immigrants és centralistes, perquè fins i tot els que no s'adaptin al que és català recorden que van haver d'abandonar la terra d'origen per la mala gestió del centralisme. D'altra banda, quan a Catalunya es parla, per exemple, de demanar a l'Administració central una part més important de la recaptació fiscal catalana, això interessa igualment, bé que per motius distints, als obrers, als pagesos, als patrons i als intel·lectuals. El caràcter interclassista del nacionalisme català és com més va menys discutit. Pot afirmar-se, a més, que, amb ben escasses excepcions, els catalans es consideren, amb més o menys intensitat, nacionalistes catalans. Això no vol pas dir que la majoria de catalans siguin independentistes. Al contrari: tinc la impressió que la immensa majoria dels catalans estan disposats a contribuir a una Espanya comuna, sempre que pugui fer-ho en peu d'igual dignitat amb els altres, cosa que exigeix la seva llibertat prèvia. També ha de restar clar que Catalunya no se sent solidària de qualsevol Espanya ni vol formar part d'una Espanya qualsevol. Catalunya treballarà per una Espanya moderna, lliure i justa, orientada per les classes populars, i no per cap altra. I en aquest últim condicionament coincideixen

totalment les esquerres, el centre i la major part de la dreta. Catalunya és històricament democràtica.

Dins aquest marc català general, els grups i els partits polítics s'estenen a tota l'amplària d'una llarga llista de matisos. Si comencem per la dreta, ens trobem de seguida amb el neofranquisme de Fraga, López Rodó i Silva. Aquesta Santa Aliança té a Catalunya alguns seguidors que no es gosen declarar anticatalanistes i que parlen confusament de regionalisme i de règims especials que no tenen aquí cap mena d'acceptació. A llarg terme, els veig ben poques perspectives, a aquests senyors. Quan la zona menys catalanista de Catalunya, que és el sud de la província de Tarragona, volgué elegir diputats no catalanistes, hagué d'elegir catalans progressistes, com Marcellí Domingo, que, malgrat tot, eren catalanistes de cor. Les idees importades i esgrimides per homes de fora no han tingut mai un èxit ni decisiu ni de durada. A curt terme, i en la confusió regnant, és possible que aquest grup d'extrema dreta tregui algun vot més dels que a la llarga li correspondran.

Un pas més a l'esquerra —ben modest, per cert—, el fan els senyors del Club Catalònia, actualment en procés de desintegració, reduïts a unes quantes personalitats de vocació monàrquica («joancarlina» més que de don Joan), amb poca capacitat de convocatòria. Sensiblement més endinsats en el camp democràtic se situen els hereus de la vella Lliga de Prat de la Riba i de Cambó, que ara modernitzen els senyors Millet i Bel i Josep Maria Figueras, al voltant d'unes actituds autènticament liberals i democràtiques ensems que catalanistes, bé que amb molts de recels davant la Generalitat del senyor Tarradellas. Llur programa econòmic resta molt basat en l'aplicació a ultrança del joc de mercat. Rumb a l'esquerra, ens trobem molt aviat amb el Centre Català, format per molts cadells del capitalisme que s'iniciaren en el famós Cercle d'Economia. No es volen classificar com a liberals, i

potser encaixarien en l'ala esquerra del Partit Conservador anglès, a l'estil de l'economia mixta del senyor Heath. Compten amb elements molt dinàmics, com els senyors Molins i Mas Cantí. Cap d'aquests quatre grups no és rupturista ni pertany al Consell de Forces Polítiques de Catalunya. Crec que les possibilitats electorals dels dos darrers citats són moderades d'entrada, però poden augmentar considerablement en una segona volta, quan els altres partits ja hagin tingut ocasió d'equivocar-se. Al revés del que passarà segurament amb la dreta extrema.

Al voltant d'aquests collectius, i fins i tot al voltant de grups més al centre esquerra, comencen a proliferar organitzacions empresarials i professionals —patronals o no— que volen influir en la política catalana i es declaren catalanes. Totes molt incipients, són avui difícils d'identificar i descriure. El perill està en el fet que per ignorància o per vocació se situïn al voltant de la dreta extrema, car això significa llur descrèdit definitiu.

A partir d'aquí topem amb els partits que integren el denominat Consell de Forces Polítiques de Catalunya, organisme unitari constituït poc abans de la mort del general Franco. Tots els partits polítics autènticament d'oposició hi són representats. Les agrupacions que formen el Consell són nacionalistes, encara que llurs fórmules polítiques arrenquin de l'autonomia per a assolir els qui conceben una hipotètica independència (PSAN i Front Nacional). De moment, tots invoquen l'Estatut d'Autonomia del 32, no tant per esperit de revenja com perquè és una manera ràpida d'expressar unes condicions mínimes que un dia foren discutides i que tots sabem quines són. És una base mínima de negociació en abreviacions.

23 octubre 1976